

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики
Факультет № 6

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

навчальної дисципліни «Актуальні проблеми правоохоронної діяльності»
обов'язкових компонент освітньої програми другого рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність

за темою № 1 - «Адміністративно-правовий статус та структура Національної поліції»

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 21 грудня 2023 року № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 20 грудня 2023 року № 12

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 21 грудня 2023 року № 11

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики
Протокол від 14 грудня 2023 року № 13

Розробники:

1. Завідувач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук, професор Панова Ірина Вікторівна.
2. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук Іванов Антон Олександрович.
3. Старший викладач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук Крут Катерина Олегівна.

Рецензенти:

1. Заступник начальника відділення поліції №3 Харківського районного управління поліції №1 ГУНП в Харківській області, доктор юридичних наук, старший науковий працівник Прокопенко О.Ю.
2. Доцент кафедри адміністративного права та процесу Факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І.Д.

План лекції

1. Основні завдання та функції поліції. Принципи діяльності поліції.
2. Система поліції. Структура поліції.
3. Статус поліцейських.
4. Повноваження поліції. Повноваження поліції у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення.
5. Використання поліцією інформаційних ресурсів.
6. Класифікація службовців в Національній поліції України.

Література:

Основна:

1. Конституція України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
1. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. А. Троян та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2017. – 432 с.
2. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ: загальна частина: навч. посібник / Кол. авт.; // за загал. редакцією д-ра юрид. наук, проф., С.М. Алфьорова. – Дніпропетровськ : 2014. – 216 с.
3. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ: Навчальний посібник / за заг. ред.. Моїсєєва Є.М. / Сущенко В.Д., Олефір В.І., Константінов С.Ф. та ін. – К.: КНТ, 2008.– 264 с.

Додаткова:

2. Конституція України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
3. Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України: закон України від 22.02.2006 № 3460-IV [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3460-15>.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
5. Про Національну поліцію: закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
6. Про безоплатну правову допомогу: закон України від 02.06.2011 № 3460-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.
7. Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою : постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1363 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-п>.
8. Про охоронну діяльність: закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4616-17>.
9. Про джерела фінансування органів державної влади: закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/783-14>.
10. Про затвердження Положення про Національну поліцію України: постанова

Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248607704>.

11. Питання функціонування органів поліції охорони як територіальних органів Національної поліції та ліквідації деяких територіальних органів Міністерства внутрішніх справ: постанова Кабінету Міністрів України від 13.10.2015 № 834 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/834-2015-%D0%BF>.

12. Питання забезпечення охорони об'єктів державної та інших форм власності: постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 937 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248634004>.

13. Про заходи щодо вдосконалення охорони об'єктів державної та інших форм власності: постанова Кабінету Міністрів України від 10.08.1993 № 615 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/615-93-%D0%BF>.

14. Про затвердження Положення про Департамент поліції охорони: наказ Національної поліції України від 06.11.2015 № 43.

15. Положення Про патрульну службу: Наказ МВС України від 02.07.2015 № 796.

16. Про дорожній рух: закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>.

17. Положення Про патрульну службу: наказ МВС України від 02.07.2015 № 796.

18. Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення: Закон України від 22 вересня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України.- 2005.- № 52.-Ст.565.

19. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: Наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395.

20. Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : наказ Міністерства внутрішніх справ України 06.11.2015 № 1376 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>.

21. Інструкція з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17/conv>.

22. Інструкція з організації діяльності дільничних офіцерів поліції: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28.07.2017 № 650 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17/conv>.

23. Інструкція про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.11.2015 № 1377 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1498-15/conv/paran15#n15>.

1. Основні завдання та функції поліції.

Згідно зі ст. 1 закону України «Про Національну поліцію» **Національна поліція України** – центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Діяльність поліції спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через міністра внутрішніх справ України.

Основними нормативно-правовими актами, що визначають повноваження Національної поліції України як основного суб'єкта реалізації правоохоронної функції держави та регулюють її діяльність, є закони України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015, «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992, «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30.06.1993, «Про участь України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки» від 23.04.1999, «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» від 22.06.2000, «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14.10.2014, постанова Кабінету Міністрів Української РСР «Про затвердження Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ» від 29.07.1991 № 114, постанова Кабміну України «Про затвердження Положення про Національну поліцію» від 28.10.2015 № 877 та ін.

Основними завданнями Національної поліції є:

1) реалізація державної політики у сферах забезпечення охорони прав та свобод людини, інтересів суспільства й держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку;

2) внесення на розгляд міністра внутрішніх справ пропозицій щодо забезпечення формування державної політики в зазначених сферах;

3) надання в межах, визначених законом, послуг із допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Забезпечення публічної безпеки і порядку як у звичайних умовах життєдіяльності суспільства та держави, так і в умовах виникнення надзвичайних ситуацій досягається шляхом проведення єдиної державної політики в галузі забезпечення внутрішньої безпеки держави, а отже, й публічної безпеки і порядку, реалізацією заходів економічного, політичного, організаційного та іншого характеру, що спрямовані насамперед на попередження загроз життєво важливим інтересам держави та суспільства.

Сутність публічної безпеки може бути виражена станом суспільного спокою, відсутності загроз (чи мінімально можливого їх рівня) охоронюваним законом правам, свободам, законним інтересам, а також відповідною системою діяльності, спрямованою на забезпечення вказаного стану.

Публічний порядок у широкому розумінні охоплює всю систему позитивних і негативних суспільних відносин (відносин державних органів між собою, державних органів та громадських організацій чи громадян), метою яких є охорона життя, здоров'я, честі, гідності громадян, їх законних інтересів, забезпечення громадського спокою як у громадських місцях, так і поза їх межами, збереження усіх форм власності, створення реальних умов для нормального функціонування державних органів, громадських організацій і трудових колективів та які регулюються соціальними нормами (як нормами права, так і іншими соціальними нормами неюридичного характеру).

Охорона прав і свобод людини, інтересів суспільства й держави є пріоритетом діяльності Національної поліції. Це означає, що дотримання прав людини повинно превалювати у стосунках поліції та конкретної особи, усі функції Національної поліції мають бути спрямовані на служіння інтересам людини, на охорону та захист її прав, свобод і законних інтересів.

Протидія злочинності охоплює всі види впливу на злочинність із метою її скорочення,

починаючи від розробки відповідних законів та підзаконних актів і закінчуючи індивідуальним виховним впливом на особистість із метою недопущення її протиправної поведінки.

Основними напрямками діяльності Національної поліції у сфері протидії злочинності є:

- виявлення, усунення або нейтралізація причин злочинності, окремих її видів, а також умов, що їй сприяють;
- виявлення та усунення ситуацій на певних територіях або в певному середовищі, які безпосередньо мотивують або провокують вчинення злочинів;
- виявлення у структурі населення груп підвищеного кримінального ризику і зниження цього ризику;
- виявлення осіб, поведінка яких вказує на реальну можливість учинення ними злочинів, і застосування до них стримуючого і коригуючого впливу, а в разі необхідності – здійснення такого впливу і на їх найближче оточення.

Надання послуг з допомоги – це різні за сферою, змістом та обсягом форми сервісної діяльності поліцейських, спрямовані на реалізацію прав, свобод і законних інтересів осіб, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Поняття «послуги» в контексті поліцейської діяльності має на меті акцентувати увагу на виконанні обов'язків держави перед приватними особами, зокрема тих, що спрямовані на юридичне оформлення умов, необхідних для забезпечення належної реалізації їхніх прав та охоронюваних законом інтересів.

Основними ознаками поліцейських послуг з допомоги є такі:

- а) надання послуги за заявою фізичної особи, у невідкладних випадках таку послугу може ініціювати сам працівник поліції, якщо особа з певних причин не може звернутися особисто;
- б) допоміжний характер послуги ґрунтується на необхідності створення поліцією умов для реалізації прав, свобод і законних інтересів конкретних осіб;
- в) надання послуг здійснюється лише шляхом реалізації владних повноважень, закріплених за поліцейським;
- г) законодавче регулювання права особи на отримання конкретної послуги та закріплення повноважень поліцейського на надання такої послуги;
- г) результатом надання послуги є адміністративний акт – дія або рішення поліцейського, яким задоволено звернення конкретної особи. Цей акт є адресним (спрямованим на конкретну особу).

Виконання завдань, покладених на Національну поліцію України, щодо реалізації правоохоронної функції держави здійснюється в межах чітко визначених функцій. Під функціями слід розуміти основні напрямки діяльності органів поліції у процесі вирішення поставлених перед ними завдань, тобто функції органу поліції охоплюють сукупність методів, способів, прийомів, дій, за допомогою яких виконуються завдання і досягаються цілі, що ставляться перед органами поліції. Кожна з функцій органів поліції конкретизується у функціях їх структурних підрозділів, а функції структурних підрозділів розподіляються у формі функціональних обов'язків кожного окремого працівника. Отже, функції поліції можуть реалізовуватися як у діяльності органів Національної поліції як спеціального суб'єкта реалізації правоохоронної функції держави, так і в діяльності його окремих структурних елементів і працівників. Функції органів Національної поліції за значенням завдань, для виконання яких вони здійснюються, можна поділити на такі три групи: основні, забезпечувальні та функції загального керівництва.

Діяльність Національної поліції України щодо реалізації правоохоронної функції держави здійснюється у відповідних формах. У межах формування та реалізації державної політики у правоохоронній сфері органи Національної поліції України здійснюють правотворчу, правозастосовну, правоохоронну, освітню та правовиховну діяльність. Зазначені форми діяльності розрізняються між собою не лише за змістом, а й суб'єктами, що уповноважені їх реалізовувати в системі Національної поліції України, способами реалізації,

досягнутими результатами тощо.

Правотворчість є найважливішою формою реалізації правоохоронної функції держави. Метою правотворчості як форми реалізації правоохоронної функції держави є створення цілісної та несуперечливої системи права, норми якої безпосередньо визначають специфіку реалізації правоохоронної функції держави. Зміст правотворчої діяльності органів Національної поліції України в рамках реалізації правоохоронної функції держави полягає в розробленні та прийнятті відомих нормативно-правових актів. Відомчі нормативно-правові акти є однією з важливих складових адміністративно-правового забезпечення реалізації правоохоронної функції держави. Саме грамотне застосування норм відповідних відомих нормативно-правових актів дозволить створити необхідні умови для ефективної діяльності органів Національної поліції України щодо реалізації правоохоронної функції держави.

Що стосується правозастосовної діяльності органів Національної поліції України, то у процесі застосування норм права виникає потреба у правозастосовних актах, які містять індивідуально-конкретні правові розпорядження, що встановлюють (закріплюють, змінюють або припиняють) на підставі правових норм конкретні суб'єктивні права й обов'язки персонально зазначених осіб. Діяльність органів поліції в цьому напрямку полягає у виданні правозастосовних актів, які детальніше конкретизують зміст конституційних особистих прав громадян, установлюють підстави, механізм та межі їх реалізації, індивідуалізують ті юридичні факти, які пов'язані з подальшим існуванням особистих прав людини і громадянина. Саме завдяки правозастосовній діяльності органів Національної поліції створюються необхідні умови для найбільш ефективної реалізації правоохоронної функції держави, здійснюється цілеспрямований вплив на поведінку відповідних суб'єктів тощо.

Дуже часто одночасно з поняттям «правозастосовна діяльність» застосовується таке поняття, як «дискреційні повноваження». Так, під дискреційними повноваженнями (розсудом) розуміють правозастосовну діяльність, або повноваження, надане особі, яка наділена владою вибирати між двома і більш альтернативами, коли кожна альтернатива законна, з виділенням владної складової. Межі дискреційних повноважень виражаються у праві працівника органів внутрішніх справ прийняти рішення щодо кожної конкретної ситуації, тобто межі повідомляють суб'єкту правозастосування про можливість вибору того чи іншого рішення. Тобто, говорячи про дискреційні повноваження органів Національної поліції, слід мати на увазі правозастосовну діяльність, зміст якої полягає в реалізації уповноваженими на те органами та підрозділами поліції права здійснювати певні повноваження та виконання обов'язку щодо здійснення наданих повноважень. У рамках даної діяльності працівники органів поліції мають право з урахуванням вимог нормативно-правових актів та життєвих обставин прийняти відповідне рішення у кожній конкретній справі. Наявність дискреційних повноважень, що є невід'ємним елементом публічної влади, дає можливість посадовій особі органів поліції диференціювати ситуації залежно від обставин, вичерпний перелік яких неможливо вказати в нормі права.

Проте необхідно враховувати, що можливість застосування органами Національної поліції дискреційних повноважень є, з одного боку, ознакою існування правової держави, тобто свідченням наявності свободи дій органів і підрозділів поліції та їх посадових осіб. З іншого боку, така свобода має поєднуватися з цілою низкою обмежень, наявність яких сприятиме більш повному забезпеченню прав і свобод людини та громадянина, створенню необхідних гарантій для дотримання зазначених прав, недопущенню зловживання владою працівником органів поліції. У цьому випадку йдеться про адміністративний розсуд у діяльності посадових осіб органів поліції, під яким слід розуміти дозволену законом інтелектуально-вольову діяльність посадової особи Національної поліції, змістом якої є здійснення вибору одного з кількох варіантів правозастосовного рішення, встановленого правовою нормою, для забезпечення законності, справедливості, доцільності й ефективності адміністративного регулювання з метою ухвалення оптимального рішення у справі, максимально повно забезпечуючи досягнення встановлених правом цілей. Застосування адміністративного розсуду в діяльності посадових осіб Національної поліції України як

різновиду правозастосовної діяльності має бути належним чином регламентоване, здійснюватися в чітко визначених на законодавчому рівні межах, що в результаті дозволить ухвалити найбільш оптимальне рішення у справі.

Правоохоронна діяльність органів поліції України є найважливішою формою серед інших форм діяльності (правотворчої, правореалізаційної, освітньої та правовиховної); кожна з наведених вище форм під час її реалізації безпосередньо перетинається з правоохоронною діяльністю. Правоохоронна діяльність у цілому та діяльність органів Національної поліції зокрема органічно вплетена у соціальне життя суспільства, визначається ним та сама впливає на нього.

Правоохоронна діяльність здійснюється з метою охорони і захисту правових норм шляхом застосування заходів юридичного впливу до правопорушників, тобто під час здійснення правоохоронної діяльності виникає передбачена законом можливість примусового виконання прав громадян та усунення перешкод на шляху їх реалізації. Правоохоронна діяльність виражається в нагляді за дотриманням нормативно-правових розпоряджень як нормативного, так і індивідуального характеру, у створенні таких умов функціонування, що стимулюють правомірну поведінку, в застосуванні юридичних санкцій до осіб, які вчинили правопорушення.

Правоохоронна діяльність Національної поліції України має бути спрямована не лише на дотримання вимог нормативно-правових актів та актів індивідуального характеру, а й на здійснення контрольних функцій у цій сфері, виявлення правопорушень та осіб, які їх вчинили, притягнення їх до юридичної відповідальності. Особлива увага має приділятися також створенню таких умов для суспільства й окремих громадян, які будуть стимулювати правомірну поведінку, усувати потенційні загрози належному функціонуванню правоохоронної сфери. Тобто в даному випадку йдеться про профілактичну функцію, яку мають реалізовувати органи Національної поліції України з метою поліпшення криміногенної ситуації в державі, забезпечення безпеки громадян і правопорядку як на всій території держави, так і в окремих її регіонах.

Однією зі складових правоохоронної діяльності органів поліції є адміністративна діяльність, яка вирізняється за обсягом і змістом виконуваних завдань відповідними органами та підрозділами поліції. Адміністративна діяльність здійснюється за допомогою адміністративно-правових засобів і спрямована на охорону публічного порядку, забезпечення публічної безпеки. Відповідно до закону України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 та Положення про Національну поліцію від 28.10.2015 до основних заходів, що вживають органи Національної поліції України в рамках адміністративної діяльності, слід віднести такі:

- здійснення превентивної та профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень;

- виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень, вжиття у межах своєї компетенції заходів для їх усунення;

- вжиття заходів з метою виявлення адміністративних правопорушень; припинення виявлених адміністративних правопорушень;

- вжиття заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення;

- здійснення своєчасного реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події;

- у випадках, визначених законом, здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення, прийняття рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечення їх виконання;

- доставлення у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, які вчинили адміністративне правопорушення;

- вжиття заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у

парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях;

регулювання дорожнього руху та здійснення контролю за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі;

видання відповідно до закону дозволів на рух окремих категорій транспортних засобів; у випадках, визначених законом, видання та погодження дозвільних документів у сфері безпеки дорожнього руху;

вжиття всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я;

у межах своєї компетенції, визначеної законом, здійснення контролю за дотриманням вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, вжиття заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, правопорушенням серед дітей, а також соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі;

вжиття заходів для запобігання та припинення насильства в сім'ї;

здійснення контролю за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил і порядку зберігання та використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту й активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів та речовин, на які поширюється дозвільна система органів внутрішніх справ;

вжиття заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку під час примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб), а також вжиття заходів, спрямованих на усунення загроз життю і здоров'ю державних виконавців, приватних виконавців та інших осіб, які беруть участь у вчиненні виконавчих дій, здійснення приводу у виконавчому провадженні;

здійснення розгляду звернень громадян з питань, пов'язаних з діяльністю Національної поліції, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління, тощо.

У результаті аналізу змісту правотворчої, правозастосовної та правоохоронної діяльності органів поліції України можна дійти висновку, що зазначені форми діяльності мають бути обов'язково збалансованими, розвиватися паралельно одна з одною та орієнтуватися на досягнення єдиної кінцевої мети діяльності органів поліції. Це дозволить досягти оптимального ступеня правової регламентації управлінських відносин, фактичного виконання правових розпоряджень в усіх видах управлінської діяльності і невідворотності відповідальності за будь-яке їх порушення. До числа основних правових та організаційних заходів, реалізація яких дозволить досягти бажаного результату, належать такі:

- здійснення систематичного контролю за своєчасністю та ефективністю виконання приписів нормативно-правових актів; за результатами такого контролю треба здійснювати аналіз причин та умов, що призвели до невиконання окремих правових норм, та вживати конкретні заходи щодо недопущення їх настання у майбутньому;

- розроблення необхідної нормативно-правової бази, де має бути враховано всі аспекти правотворчої, правозастосовної та правоохоронної діяльності Національної поліції України, закріплено процес правозастосування за окремими напрямками, визначено особливості взаємодії суб'єктів правотворчості та правозастосування;

- запровадження політики надання якісних правоохоронних послуг населенню, що має стати одним із критеріїв оцінювання роботи органів внутрішніх справ з урахуванням громадської думки;

- оновлення статусу підрозділів превентивної діяльності, більш чітке визначення їх компетенції, форм і методів взаємодії з іншими правоохоронними органами та громадськістю;

- побудова якісної багаторівневої системи звітності та контролю за діяльністю органів

поліції, а також запровадження практики відповідальності перед суспільством за неналежне виконання або невиконання покладених на органи внутрішніх справ обов'язків.

Оптимізація системи органів Національної поліції України та підвищення ефективності їх діяльності щодо реалізації правоохоронної функції держави вимагають удосконалення кадрового забезпечення, впровадження сучасних міжнародних професійних стандартів діяльності працівників правоохоронних органів. Цього можливо досягти шляхом уведення антикорупційних та антидискримінаційних обмежень для особового складу органів поліції; запровадження періодичної переатестації кадрів (зі змінами критеріїв атестації) за участю представників громадськості та з урахуванням відгуків населення; змістового оновлення системи підготовки персоналу для органів поліції шляхом упровадження сучасної європейської моделі освіти, ступеневої підготовки фахівців та оптимізації мережі навчальних закладів з дотриманням принципу регіонального та пропорційного розміщення. Також важливого значення набуває запровадження дієвого механізму контролю за діяльністю працівників органів Національної поліції, оновлення існуючих форм та методів контролю за виконанням працівниками своїх службових обов'язків, запровадження практики невідворотності персональної відповідальності за дії (бездіяльність) і прийняті рішення.

2. Принципи діяльності поліції.

До основних принципів адміністративної діяльності органів поліції ми можемо віднести такі:

1) принцип верховенства права. Під час здійснення адміністративної діяльності органи поліції повинні діяти тільки на підставі закону, дотримуватись особистих прав громадян і не вчиняти довільних або протиправних дій. Від особового складу Національної поліції очікується подання прикладу в додержанні законів, застосування яких вона забезпечує;

2) принцип дотримання прав і свобод людини. Під час виконання своїх завдань поліція забезпечує дотримання прав і свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами України. Обмеження прав і свобод людини під час адміністративної діяльності допускається виключно на підставах та в порядку, визначених законами України, за нагальної необхідності і в обсязі, необхідному для виконання завдань поліції.

Здійснення заходів, що обмежують права та свободи людини, має бути негайно припинено, якщо мета застосування таких заходів досягнута або немає необхідності подальшого їх застосування.

Поліцейським за будь-яких обставин заборонено сприяти, здійснювати, підбурювати або терпимо ставитися до будь-яких форм катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання.

У діяльності поліції забороняються будь-які привілеї чи обмеження за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовною або іншими ознаками;

3) принцип законності. Органи Національної поліції України під час здійснення адміністративної діяльності діють виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України.

Поліцейському заборонено виконувати злочинні чи явно незаконні розпорядження й накази. Накази, розпорядження і доручення вищих органів, керівників, посадових та службових осіб, службова, політична, економічна або інша доцільність не можуть бути підставою для порушення поліцейським Конституції та законів України.

Особа, яка відмовилася виконати явно злочинний наказ або розпорядження, не підлягає кримінальній відповідальності. Особа, котра виконала явно злочинний наказ чи розпорядження, за діяння, вчинені на виконання такого наказу або розпорядження, підлягає кримінальній відповідальності на загальних підставах, як і керівник, чиє волевиявлення вона виконала. Особа, котра знає про злочинність наказу чи розпорядження, однак виконує його внаслідок примусу, підлягає кримінальній відповідальності за правилами, передбаченими

ст. 40 Кримінального кодексу України;

4) принцип відкритості та прозорості. В рамках цього принципу поліція забезпечує постійне інформування органів державної влади й органів місцевого самоврядування, а також громадськості про свою діяльність у сфері охорони та захисту прав і свобод людини, забезпечення публічної безпеки й порядку.

Відповідно до змісту статей 86, 88 закону України «Про Національну поліцію» з метою інформування громадськості про діяльність поліції керівник поліції та керівники територіальних органів поліції раз на рік готують та опубліковують на офіційних веб-порталах органів поліції звіт про діяльність поліції. Щорічний звіт про діяльність поліції та територіальних органів поліції повинен містити аналіз ситуації зі злочинністю в країні чи регіоні відповідно, інформацію про заходи, які вживалися поліцією, та результати цих заходів. Керівники територіальних органів поліції зобов'язані регулярно оприлюднювати статистичні й аналітичні дані про вжиті заходи щодо виявлення, запобігання та припинення порушень публічного порядку на офіційних веб-порталах органів, які вони очолюють.

Поліція забезпечує доступ до публічної інформації, володільцем якої вона є. За режимом доступу публічна інформація поділяється на відкриту та з обмеженим доступом. Публічна інформація є відкритою, крім випадків, установлених законом. Що стосується публічної інформації з обмеженим доступом, то нею згідно із законом України «Про доступ до публічної інформації» є конфіденційна, таємна та службова інформація;

5) принцип політичної нейтральності. Органи поліції під час здійснення адміністративної діяльності забезпечують захист прав і свобод людини незалежно від політичних переконань та партійної належності. Виконуючи надані їй повноваження, поліція є незалежною від рішень, заяв чи позицій політичних партій та громадських об'єднань. В органах і підрозділах поліції заборонено використовувати будь-які предмети, на яких зображена символіка політичних партій, та провадити політичну діяльність.

Підкреслимо, що поліцейським заборонено висловлювати особисте ставлення до діяльності політичних партій під час виконання службових повноважень, а також використовувати службові повноваження у політичних цілях;

6) принцип взаємодії з населенням на засадах партнерства. У стратегії розвитку органів внутрішніх справ України (п. 7 розділу III) підкреслено, що основний пріоритет у роботі МВС – це встановлення виключно партнерських засад взаємодії з громадами в межах загальноновизнаного у світі підходу *community policing* (діяльність поліції в інтересах громади).

Рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції. Оцінка рівня довіри населення до поліції проводиться незалежними соціологічними службами в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Для планування службової діяльності працівники органів поліції повинні аналізувати проблеми місцевого населення та окремих груп. Пріоритет у діяльності поліції – не стільки реагування на кримінальні прояви, скільки участь у вирішенні всього комплексу проблем, які має населення конкретної місцевості у сфері дотримання закону.

У п. 12 розділу IV Європейського кодексу поліцейської етики, що є додатком до рекомендації Рес (2001) 10 Комітету Міністрів державам-учасницям Ради Європи, що поліція повинна бути організована таким чином, щоб її співробітники заслуговували поваги населення як професіонали, на яких покладено забезпечення виконання закону, і як особи, які надають послуги громадськості. Для того, щоб завоювати довіру населення, поліцейському не достатньо лише діяти згідно із законом, а необхідно також, крім того, застосовувати закон гідно і з повагою до населення, бути професійним, безстороннім, чесним, добросовісним, справедливим, політично нейтральним та ввічливим;

7) принцип безперервності. Органи поліції забезпечують безперервне та цілодобове виконання своїх завдань. Кожен має право у будь-який час звернутися за допомогою до поліції чи поліцейського. Поліція не має права відмовити в розгляді або відкласти розгляд звернень стосовно забезпечення прав і свобод людини, юридичних осіб, інтересів суспільства й держави від протиправних посягань з посиленням на вихідний, святковий чи неробочий день або

закінчення робочого дня.

В органах поліції заяви і повідомлення реєструються у будь-який час доби в чергових частинах службовими особами відразу після їх надходження та вносяться до журналу єдиного обліку заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події.

Приймання, реєстрація заяв і повідомлень про вчинені правопорушення та інші події є одним з обов'язків чергових частин органів поліції, діяльність яких регламентує Інструкція з організації діяльності чергових частин органів і підрозділів внутрішніх справ України, направленої на захист інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, затверджена наказом МВС України від 28.04.2009 № 181.

Облік заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події незалежно від місця і часу їх учинення, повноти отриманих даних, особи заявника проводиться уповноваженими працівниками чергових частин органів поліції, працівниками інших структурних підрозділів цих органів, яких призначено підмінними черговими в установленому порядку, оператором телефонної лінії «102» або іншою посадовою особою.

Безперервність дій поліції сприяє оперативному виявленню, попередженню, припиненню правопорушень та затриманню правопорушників.

3. Правове регулювання служби в поліції.

Адміністративна діяльність органів поліції України регулюється за допомогою численних нормативно-правових актів. Отже, розглянемо їх залежно від юридичної сили останніх.

1. Конституція України. Конституція становить основу системи і змісту всіх джерел права у нашій державі. Крім того, вона є базою для подальшого розвитку правоохоронного законодавства України, на основі її положень приймаються всі інші нормативні акти, що регулюють діяльність органів поліції України.

У здійсненні адміністративної діяльності органи поліції керуються принципом верховенства права, закріпленим у ст. 3 Конституції України, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Під час виконання своїх завдань органи поліції забезпечують дотримання прав і свобод людини, гарантованих розділом II Конституції України.

Обмеження прав і свобод людини в діяльності органів поліції допускається виключно на підставах і в порядку, визначених ст. 64 Конституції України та законами України, за нагальної необхідності і в обсязі, необхідному для виконання завдань поліції.

Органи поліції, виконуючи покладені на них обов'язки, відповідно до положень ст. 24 Основного Закону не можуть надавати особам будь-яких привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Згідно зі ст. 28 Конституції України ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню, а тому поліцейським під час застосування поліцейських заходів за будь-яких обставин заборонено сприяти, здійснювати, підбурювати або терпимо ставитися до будь-яких форм катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання.

2. Законодавчі акти (кодекси, закони). Серед основних законів України, що регулюють зовнішню та внутрішню адміністративну діяльність органів поліції України, насамперед слід виділити:

- Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984;
- Кодекс законів про працю України від 10.12.1971;
- закон України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» від 01.12.1994;
- закон України «Про звернення громадян» від 02.10.1996;
- закон України «Про імміграцію» від 07.06.2001;
- закон України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції»;
- закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011.

- закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17.03.2011;
- закон України «Про попередження насильства в сім'ї» від 15.11.2001;
- закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014;
- закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015.

3. Акти Президента України. Президент України на виконання закріплених повноважень видає укази та розпорядження, спрямовані на вдосконалення діяльності органів поліції, її кадрового складу, а також у сфері забезпечення прав і свобод громадян правоохоронними органами держави. Серед прикладів таких актів варто виділити такі:

- указ Президента України «Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування» від 07.02.2008;
- указ Президента України «Про додаткові заходи із забезпечення гарантій реалізації прав та законних інтересів дітей» від 01.06.2013;
- указ Президента України «Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини» від 25.08.2015;
- указ Президента України «Про перелік посад, які можуть бути заміщені поліцейськими в державних органах, установах та організаціях» від 09.12.2015;
- указ Президента України «Про символіку Національної поліції України» від 09.12.2015;
- указ Президента України «Про День Національної поліції України» від 09.12.2015.

4. Акти Кабінету Міністрів України. Відповідно до закону України «Про Кабінет Міністрів України» від 27.02.2014 до його основних завдань належить здійснення заходів щодо забезпечення обороноздатності та національної безпеки України, громадського порядку, боротьби із злочинністю, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Кабінет Міністрів України спрямовує і координує роботу міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, які забезпечують проведення державної політики у відповідних сферах суспільного і державного життя, виконання Конституції та законів України, актів Президента України, додержання прав і свобод людини та громадянина.

Він утворює, реорганізовує і ліквідує міністерства та інші центральні органи виконавчої влади відповідно до закону в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України на утримання органів виконавчої влади, затверджує положення про зазначені органи.

До актів Кабінету Міністрів України, що регулюють адміністративну діяльність органів поліції, ми можемо віднести:

- Правила дорожнього руху від 10.10.2001;
- постанову «Про утворення територіальних органів Національної поліції та ліквідацію територіальних органів Міністерства внутрішніх справ» від 16.09.2015;
- Положення про однострій поліцейських від 30.09.2015;
- Положення про Міністерство внутрішніх справ України від 28.10.2015;
- Положення про Національну поліцію від 28.10.2015;
- Положення про грошове забезпечення поліцейських, відряджених до державних органів, установ та організацій, від 04.11.2015.

5. Акти Міністерства внутрішніх справ та Національної поліції України. Основним завданням МВС є забезпечення формування державної політики у сфері охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства й держави, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг. МВС розробляє проекти державних програм з питань забезпечення публічної безпеки і порядку, протидії злочинності, безпеки дорожнього руху, охорони державного кордону, захисту об'єктів і територій на випадок виникнення надзвичайних ситуацій, а також із питань міграції.

Накази МВС, прийняті в межах повноважень, передбачених законом, обов'язкові для виконання центральними органами виконавчої влади, їх територіальними органами, місцевими державними адміністраціями, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами й організаціями незалежно від форми власності та громадянами, в тому числі органами поліції України. Отже, слід виділити такі

затверджені наказом МВС України та Національної поліції України акти:

- Положення про порядок роботи зі зверненнями громадян і організації їх особистого прийому в системі Міністерства внутрішніх справ України від 10.10.2004;
- Інструкцію з організації діяльності чергових частин і підрозділів внутрішніх справ України, направленої на захист інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, від 29.04.2009;
- Положення про патрульну службу МВС від 02.07.2015;
- Положення про Департамент патрульної поліції від 06.11.2015;
- Інструкцію з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції від 06.11.2015;
- Інструкцію з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі, від 07.11.2015;
- Інструкцію про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, від 09.11.2015;
- Інструкцію з організації контролю за виконанням документів у Національній поліції України від 13.06.2016;
- Інструкцію з автоматизованого обліку адміністративних правопорушень від 04.07.2016;
- Порядок організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку від 10.08.2016.

6. Міжнародні нормативно-правові акти. Відповідно до ст. 9 Конституції України чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Згідно з положеннями закону України «Про Національну поліцію» у своїй діяльності вона керується міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а під час виконання своїх завдань поліція забезпечує дотримання прав і свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, і сприяє їх реалізації. Основуючись на вищевикладеному, міжнародними нормативно-правовими актами, які регулюють адміністративну діяльність органів поліції України, є:

- Загальна декларація прав людини від 10.12.1948;
- Декларація про ліквідацію всіх форм расової дискримінації від 20.11.1963;
- Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966;
- Декларація про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів провадження і покарання від 09.12.1975;
- Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку від 17.12.1979;
- Основні принципи застосування сили та вогнепальної зброї посадовими особами з підтримання правопорядку від 07.09.1990;
- Європейський кодекс поліцейської етики від 19.09.2001.

4. Система поліції. Структура поліції.

Систему Національної поліції складають:

- [Центральний орган управління \(апарат\)](#)
- [Міжрегіональні територіальні органи](#)
- [Головні управління поліції в областях України](#)
- [Підпорядковані державні установи](#)

Структура Національної поліції
Схема структури Національної поліції

Центральний орган управління поліції

1. Структуру центрального органу управління поліції затверджує керівник поліції за погодженням з Міністром внутрішніх справ України.
2. Штатний розпис (штат) поліції затверджує керівник поліції.
3. Кошторис поліції затверджує керівник поліції за погодженням з Міністром внутрішніх справ України.

Керівник та заступники керівника поліції

1. Безпосереднє керівництво поліцією здійснює керівник поліції.
2. Керівник поліції призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом

Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України відповідно до пропозицій Міністра внутрішніх справ України.

3. Керівник поліції має першого заступника та заступників.

4. Перший заступник та заступники керівника поліції призначаються на посаду та звільняються з посади Міністром внутрішніх справ України за поданням керівника поліції.

5. Керівником та заступниками керівника поліції може бути призначена особа, яка:

- 1) відповідає загальним умовам вступу на службу в поліцію;
- 2) має вищу повну юридичну освіту;
- 3) має стаж роботи в галузі права не менш як сім років;
- 4) має досвід роботи на керівних посадах не менш як п'ять років.

Основні повноваження керівника поліції

1. Керівник поліції:

1) очолює поліцію та здійснює керівництво її діяльністю, забезпечує виконання покладених на неї завдань;

2) у межах компетенції організовує та контролює виконання поліцією [Конституції](#) та законів України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, наказів міністерств, а також наказів і доручень Міністра внутрішніх справ України з питань, що належать до сфери діяльності поліції;

3) вносить на розгляд Міністра внутрішніх справ України пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони та захисту прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, надання поліцейських послуг;

4) представляє у визначеному порядку поліцію у відносинах з іншими органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, іншими організаціями в Україні та за кордоном;

5) звітує перед Міністром внутрішніх справ України про виконання покладених на поліцію завдань і повноважень;

6) розподіляє обов'язки між своїми заступниками;

7) підписує накази поліції;

8) скасовує повністю чи в окремій частині акти територіальних органів поліції;

9) у межах повноважень надає доручення, обов'язкові для виконання поліцейськими, державними службовцями і працівниками поліції;

10) затверджує положення про самостійні структурні підрозділи апарату поліції;

11) приймає на службу та звільняє зі служби, призначає та звільняє з посад поліцейських відповідно до положень Закону;

12) призначає на посади та звільняє з посад у порядку, визначеному законом та іншими нормативно-правовими актами про державну службу, державних службовців апарату центрального органу управління поліції;

13) приймає на роботу та звільняє з роботи в порядку, визначеному законодавством про працю, працівників центрального органу управління поліції;

14) приймає у визначеному порядку рішення про заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності поліцейських;

15) приймає у визначеному законодавством про державну службу порядку рішення про заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців апарату центрального органу управління поліції;

16) приймає у визначеному трудовим законодавством порядку рішення про заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників поліції;

17) у визначеному порядку вносить подання про представлення поліцейських, державних службовців апарату центрального органу управління поліції та працівників поліції до відзначення державними нагородами України;

18) присвоює спеціальні звання поліції відповідно до Закону;

19) присвоює ранги державних службовців відповідно до законодавства про державну

службу;

20) вносить Міністру внутрішніх справ України пропозиції про утворення територіальних органів поліції, які є юридичними особами публічного права, у межах граничної чисельності поліцейських, державних службовців та працівників поліції і коштів, визначених на її утримання, а також щодо їх ліквідації, реорганізації Кабінетом Міністрів України;

21) утворює, ліквідовує, реорганізовує підприємства, заклади та установи, затверджує їхні положення (статути), у визначеному порядку призначає на посади та звільняє з посад їх керівників, здійснює інші повноваження з управління об'єктами права державної власності, що належать до сфери управління поліції;

22) забезпечує дотримання визначеного Міністром внутрішніх справ України порядку обміну інформацією між Міністерством внутрішніх справ України і поліцією;

23) приймає у визначеному порядку рішення про розподіл бюджетних коштів, розпорядником яких є поліція;

24) виконує повноваження керівника державної служби в органі відповідно до законодавства про державну службу та здійснює інші повноваження відповідно до Закону.

СТРУКТУРА АПАРАТУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

1. Керівництво.
2. Департамент забезпечення діяльності Голови.
3. Департамент карного розшуку (у складі кримінальної поліції).
4. Департамент кримінальної розвідки (у складі кримінальної поліції).
5. Департамент боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми (у складі кримінальної поліції).
6. Департамент протидії наркозлочинності (у складі кримінальної поліції).
7. Департамент оперативної служби (у складі кримінальної поліції).
8. Департамент оперативно-технічних заходів (у складі кримінальної поліції).
9. Департамент забезпечення діяльності, пов'язаної з небезпечними матеріалами (у складі кримінальної поліції).
10. Департамент превентивної діяльності.
11. Департамент організації діяльності «Корпусу оперативно-раптової дії» (у складі поліції особливого призначення).
12. Департамент Інтерполу та Європолу.
13. Головне слідче управління.
14. Департамент організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування.
15. Департамент інформаційної підтримки та координації поліції «102».
16. Правовий департамент.
17. Департамент кадрового забезпечення.
18. Департамент комунікацій.
19. Департамент фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку.
20. Департамент внутрішнього аудиту.
21. Департамент управління майном.
22. Департамент зв'язку та телекомунікацій.
23. Департамент документального забезпечення.
24. Департамент вибухотехнічної служби.
25. Управління режиму та технічного захисту інформації.
26. Управління міжнародного співробітництва.
27. Управління забезпечення прав людини.
28. Управління з питань запобігання корупції та проведення люстрації.
29. Відділ організації кінологічної діяльності.
30. Відділ спеціального зв'язку.
31. Сектор з питань пенсійного забезпечення.

Стаття 15. Територіальні органи поліції утворюються як юридичні особи публічного права в

Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, містах, районах у містах та як міжрегіональні (повноваження яких поширюються на декілька адміністративно-територіальних одиниць) територіальні органи у межах граничної чисельності поліції та коштів, визначених на її утримання.

СТРУКТУРА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ ПОЛІЦІЇ (ГУНП)

1. Примірна структура головних управлінь Національної поліції в областях:

1) апарат:

- керівництво;
- слідче управління;
- управління (відділ) карного розшуку (у складі кримінальної поліції);
- відділ кримінальної розвідки (у складі кримінальної поліції);
- управління (відділ) боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми (у складі кримінальної поліції);
- управління (відділ) протидії наркозлочинності (у складі кримінальної поліції);
- управління (відділ) оперативної служби (у складі кримінальної поліції);
- управління оперативно-технічних заходів (у складі кримінальної поліції);
- управління (відділ) превентивної діяльності (у складі патрульної поліції);
- управління «Корпусу оперативно-раптової дії» (у складі поліції особливого призначення);
- відділ (сектор) Інтерполу та Європолу;
- управління (відділ) організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування;
- відділ (сектор) правового забезпечення;
- відділ (сектор) комунікації;
- відділ (сектор) організації діяльності ізоляторів тимчасового тримання;
- управління (відділ) кадрового забезпечення;
- управління (відділ) фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку;
- відділ (сектор) внутрішнього аудиту;
- управління (відділ) логістики та матеріально-технічного забезпечення;
- відділ (сектор) документального забезпечення;
- управління (відділ) режиму та технічного захисту інформації;
- управління (відділ) інформаційної підтримки та координації поліції «102»;
- управління (відділ) зв'язку та телекомунікацій;
- вибухотехнічне управління (відділ, сектор);
- відділ (сектор) спеціального зв'язку;
- сектор з питань пенсійного забезпечення;

2) відділ поліції:

- керівництво;
- слідчий відділ (відділення);
- відділ (сектор) кримінальної поліції;
- відділ (сектор) превенції (у складі патрульної поліції);
- сектори реагування патрульної поліції № 1 – № 4 (для відділів поліції, де відсутні підрозділи Департаменту патрульної поліції);
- сектор спеціальної поліції;
- відділ (сектор) моніторингу;
- сектор кадрового забезпечення;
- режимно-секретний сектор;
- канцелярія;
- сектор логістики та матеріально-технічного забезпечення;
- кінологічний сектор;
- сектор інформаційної підтримки;
- окремі посади спеціалістів зв'язку та спеціального зв'язку;

3) відділення поліції (у складі відділу поліції):

- керівництво;
- слідче відділення;
- сектор кримінальної поліції;
- сектор превенції (у складі патрульної поліції);
- сектори реагування патрульної поліції № 1 – № 4 (для відділень поліції, де відсутні підрозділи Департаменту патрульної поліції);
- чергова частина (за відсутності секторів реагування патрульної поліції);
- канцелярія;
- логістика;
- окремі посади спеціалістів з режиму секретності, кінологічної служби;
- 4) центр обслуговування підрозділів;
- 5) ізолятори тимчасового тримання;
- 6) стройовий підрозділ патрульної служби поліції особливого призначення;
- 7) стройовий підрозділ поліції особливого призначення;
- 8) тренінговий центр;
- 9) кінологічний центр;
- 10) приймальник-розподільник для дітей (у складі патрульної поліції);
- 11) стройовий підрозділ реагування патрульної поліції (забезпечення супроводження (у складі патрульної поліції));
- 12) стройовий підрозділ конвойної служби;
- 13) оркестр.

2. Структура територіальних (відокремлених) підрозділів Головних управлінь Національної поліції

Територіальні (відокремлені) підрозділи Головного управління Національної поліції на прикладі Харківської області

Відділи поліції	Відділення поліції
Холодногірський	на станції Харків-Пасажирський
Шевченківський	
Київський	
Новобаварський	
Індустріальний	
Немишлянський	
Московський	
Слобідський	в аеропорту Харків
Основ'янський	на станції Основа
Дергачівський	Золочівське
Валківський	Коломацьке
Богодухівський	Краснокутське
Харківський	Люботинське Липецьке
Чугуївський	Печенізьке
Зміївський	
Вовчанський	Великобурлуцьке
Первомайський	Нововодолазьке
Красноградський	Зачепилівське
Сахновщинський	Кегичівське

Лозівський	Близнюківське
Балаклійський	Барвінківське
Ізюмський	Борівське
Куп'янський	Дворічанське Шевченківське
в метрополітені	
відділ спеціальної поліції	

Територіальні органи поліції утворює, ліквідовує та реорганізовує Кабінет Міністрів України за поданням міністра внутрішніх справ України на підставі пропозицій керівника поліції.

Керівники територіальних органів поліції призначаються на посади та звільняються з посад керівником поліції за погодженням з Міністром внутрішніх справ України.

Заступників керівників територіальних органів поліції призначає на посади та звільняє з посад керівник територіального органу поліції.

Керівником, заступником керівника територіального органу поліції може бути призначена особа, яка:

- 1) відповідає загальним умовам вступу на службу в поліцію;
- 2) має вищу повну юридичну освіту;
- 3) має стаж роботи в галузі права не менш як п'ять років;
- 4) має досвід роботи на керівних посадах не менше одного року.

Структуру територіальних органів поліції затверджує керівник поліції за погодженням з міністром внутрішніх справ України.

Зокрема, 29 жовтня 2015 р. Міністерство внутрішніх справ України запровадило зміну організаційної структури місцевих органів та підрозділів Національної поліції. Це було пов'язано насамперед із тим, що в малих містах країни і в сільській місцевості (430 міст, 880 селищ, 28 тис. сіл) проживає 24,5 мільйони громадян і кожен із них має бути впевнений, що в разі необхідності отримає кваліфіковану допомогу поліцейського.

Зараз система місцевих органів поліції у структурі Головних управлінь Національної поліції формується за «кущовим» принципом, який передбачає створення **відділів** поліції, через які буде здійснюватися управління та організація діяльності **відділень** поліції (базових органів) у складі «куща».

Основними завданнями відділень поліції є:

– зосередження уваги дільничних офіцерів поліції на ефективній превенції та з'ясуванні потреб громадян і спільне з громадою їх вирішення. Насамперед це стосується питань безпеки, правової, інформаційної та моніторингової діяльності;

– створення груп реагування поліції, основним завданням яких є: негайний виїзд на виклик, патрулювання певної зони відповідальності з метою попередження вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень, проведення профілактичної та роз'яснювальної роботи з громадянами, здійснення перевірочних заходів відносно осіб, за якими здійснюється нагляд;

– попередження й розслідування найбільш характерних для невеликих населених пунктів тяжких правопорушень;

– виконання інших функцій, пов'язаних з питаннями забезпечення правопорядку на території обслуговування.

Із компетенції відділень поліції було вилучено функції розслідування складних злочинів, юридичне, кадрове та матеріально-технічне забезпечення, забезпечення і дотримання прав осіб, які утримуються в ізоляторах тимчасового тримання.

Відділ поліції («кущовий» орган) утворюється з розрахунку 1 на 3–6 відділень поліції і, крім виконання завдань, характерних для базових органів поліції, здійснює функції з розслідування складних злочинів, діяльності дорожньої поліції, ізолятора тимчасового тримання, а також організаційно-аналітичного, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та контролю за роботою відділень поліції.

Крім того, в рамках оптимізації та підвищення якості правоохоронної функції органів поліції великих міст було здійснено ліквідацію проміжної управлінської ланки у вигляді міських управлінь (Харків, Львів, Запоріжжя, Одеса, Дніпропетровськ, Херсон, Полтава, Миколаїв).

5. Статус поліцейських.

1. Поліцейським є громадянин України, який склав Присягу поліцейського, проходить службу в поліції і якому присвоєно спеціальне звання поліції.

2. Поліцейський має службове посвідчення та спеціальний жетон. Зразки та порядок видання службових посвідчень та спеціальних жетонів затверджує Міністр внутрішніх справ України. **Наказ Міністерства внутрішніх справ України 23.12.2015 № 1614** Про організацію видачі спеціальних жетонів поліцейським

Спеціальний жетон виготовляється з металу білого кольору, має овальну форму з рифленою поверхнею та окантовкою по овалу завширшки 2 мм.

У центральній частині жетона розташовано накладний елемент у вигляді восьмикутної променистої зірки діаметром 50 мм. У центрі зірки розміщено малий Державний Герб України.

У верхній частині жетона розташовано фігурну стрічку, на якій рельєфними літерами нанесено напис "ПОЛІЦІЯ" (висота літер 4 мм), у нижній частині на полірованій дугоподібній смугі наноситься індивідуальний номер працівника поліції із семи цифр (висота цифр 4 мм).

Фігурну стрічку та щит малого Державного Герба України вкрито емаллю синього кольору.

На зворотному боці жетона - застібка карабінного типу або у вигляді металевої пружини уздовж вертикальної осі жетона для кріплення до однострою.

За своїм службовим становищем поліцейські можуть бути керівниками або підлеглими стосовно інших поліцейських.

Керівник - це посадова особа поліції, яка наділена правами та обов'язками з організації та здійснення контролю за службовою діяльністю підлеглих їй поліцейських та інших працівників поліції.

Керівник, якому поліцейський підпорядкований за службою, у тому числі тимчасово, є прямим керівником для нього. Найближчий до підлеглого прямий керівник є безпосереднім керівником.

Під час виконання службових обов'язків поліцейський підпорядковується тільки своєму безпосередньому та прямому керівникові.

Керівник несе персональну відповідальність за дотримання службової дисципліни підлеглими.

Поліцейський отримує наказ від керівника в порядку підлеглості та зобов'язаний неухильно та у визначений строк його точно виконувати. Забороняється обговорення наказу чи його критика.

2. За відсутності можливості виконати наказ поліцейський зобов'язаний негайно повідомити про це безпосередньому керівнику з обґрунтуванням причин невиконання і повідомленням про вжиття заходів до подолання перешкод у виконанні наказу.

3. У разі коли поліцейський, який виконує наказ безпосереднього керівника, отримав від прямого керівника новий наказ, що стає перешкодою для виконання попереднього, він зобов'язаний негайно доповісти про це керівникові, який віддав (видав) цей наказ, і після отримання його згоди припинити виконання попереднього наказу. Керівник, який віддав (видав) новий наказ, повідомляє про це керівнику, який віддав (видав) попередній наказ.

4. Поліцейському заборонено виконувати злочинний або явно незаконний наказ. У разі одержання наказу, що суперечить закону, підлеглий не повинен виконувати його, про що зобов'язаний невідкладно в письмовій формі доповісти керівнику, який віддав (видав) наказ,

і своєму безпосередньому керівникові, а в разі наполягання на його виконанні - письмово повідомити прямому керівнику.

1. Поліцейські мають єдиний однострій. Поліцейський отримує однострій безоплатно.
2. [Зразки предметів однострою поліцейських](#) затверджує Кабінет Міністрів України.
3. На однострої поліцейського розміщується нагрудний знак із чітким зазначенням його спеціального жетона.

Поліцейському заборонено знімати з однострою чи приховувати нагрудний знак, а також будь-яким іншим чином перешкоджати прочитанню інформації на ньому або фіксуванню її за допомогою технічних засобів.

Поліцейський, який виконує функції в цивільному одязі, зобов'язаний мати при собі нагрудний знак, передбачений цією частиною, крім випадків, коли наявність нагрудного знака перешкоджає проведенню негласної слідчої (розшукової) дії.

Поліцейським підрозділу спеціального призначення номер нагрудного знака додатково зазначається на однострої і на шоломі таким чином, щоб його було можливо прочитати або зафіксувати за допомогою технічних засобів, крім випадків, коли такі поліцейські відповідно до рішень уповноважених осіб поліції виконують завдання в режимі секретності.

4. [Правила носіння](#) та [норми належності однострою поліцейських](#) затверджує Міністр внутрішніх справ України.

5. Використання спеціальних звань, відзнак, однострою і службового посвідчення поліцейського особою, яка не є поліцейським, заборонено і має наслідком відповідальність відповідно до закону.

1. Поліцейський зобов'язаний:

- 1) неухильно дотримуватися положень [Конституції України](#), законів України та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, та Присяги поліцейського;

- 2) професійно виконувати свої службові обов'язки відповідно до вимог нормативно-правових актів, посадових (функціональних) обов'язків, наказів керівництва;

- 3) поважати і не порушувати прав і свобод людини;

- 4) надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я;

- 5) зберігати інформацію з обмеженим доступом, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків;

- 6) інформувати безпосереднього керівника про обставини, що унеможливають його подальшу службу в поліції або перебування на займаній посаді.

2. Поліцейський на всій території України незалежно від посади, яку він займає, місцезнаходження і часу доби в разі звернення до нього будь-якої особи із заявою чи повідомленням про події, що загрожують особистій чи публічній безпеці, або в разі безпосереднього виявлення таких подій зобов'язаний вжити необхідних заходів з метою рятування людей, надання допомоги особам, які її потребують, і повідомити про це найближчий орган поліції.

3. Звертаючись до особи, або у разі звернення особи до поліцейського, поліцейський зобов'язаний назвати своє прізвище, посаду, спеціальне звання та пред'явити на її вимогу службове посвідчення, надавши можливість ознайомитися з викладеною в ньому інформацією, не випускаючи його з рук.

4. Додаткові обов'язки, пов'язані з проходженням поліцейським служби в поліції, можуть бути покладені на нього виключно законом.

6. Повноваження поліції. Повноваження поліції у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення.

Основні повноваження Національної поліції визначено у ст. 23 закону України «Про Національну поліцію» та п. 4 Положення про Національну поліцію. **Так, Національна поліція України відповідно до покладених на неї завдань:**

1. Поліція відповідно до покладених на неї завдань:

- 1) здійснює превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень;
- 2) виявляє причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживає у межах своєї компетенції заходів для їх усунення;
- 3) вживає заходів з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення;
- 4) вживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення;
- 5) здійснює своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події;
- 6) здійснює досудове розслідування кримінальних правопорушень у межах визначеної підслідності;
- 7) розшукує осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від виконання кримінального покарання, пропали безвісти, та інших осіб у випадках, визначених законом;
- 8) у випадках, визначених законом, здійснює провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймає рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечує їх виконання;
- 9) доставляє у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, та осіб, які вчинили адміністративне правопорушення;
- 10) вживає заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях;
- 11) регулює дорожній рух та здійснює контроль за дотриманням [Правил дорожнього руху](#) учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі;
- 12) здійснює супроводження транспортних засобів у випадках, визначених законом;
- 13) видає відповідно до закону дозволи на рух окремих категорій транспортних засобів; у випадках, визначених законом, видає та погоджує дозвільні документи у сфері безпеки дорожнього руху;
- 14) вживає всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я;
- 15) вживає заходів для визначення осіб, які не здатні через стан здоров'я, вік або інші обставини повідомити інформацію про себе; встановлює особу за невпізнаним трупом;
- 16) забезпечує безпеку взятих під захист осіб на підставах та в порядку, визначених законом;
- 17) у межах своєї компетенції, визначеної законом, здійснює контроль за дотриманням вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, вживає заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, правопорушенням серед дітей, а також соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі;
- 18) вживає заходів для запобігання та протидії домашньому насильству або насильству за ознакою статі;
- 19) здійснює охорону об'єктів права державної власності у випадках та порядку, визначених законом та іншими нормативно-правовими актами, а також бере участь у здійсненні державної охорони;
- 20) здійснює на договірних засадах охорону фізичних осіб та об'єктів права приватної і комунальної власності;

21) здійснює контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів та речовин, на які поширюється дозвільна система органів внутрішніх справ;

22) здійснює у визначеному законом порядку приймання, зберігання та знищення вилученої, добровільно зданої або знайденої вогнепальної, газової, холодної та іншої зброї, боєприпасів, набоїв, вибухових речовин та пристроїв, наркотичних засобів або психотропних речовин;

23) здійснює контроль у межах своєї компетенції, визначеної законом, за дотриманням вимог режиму радіаційної безпеки у спеціально визначеній зоні радіоактивного забруднення;

24) сприяє забезпеченню відповідно до закону правового режиму воєнного або надзвичайного стану, зони надзвичайної екологічної ситуації у разі їх оголошення на всій території України або в окремій місцевості;

25) виконує в межах компетенції запити органів правопорядку (правоохоронних органів) інших держав або міжнародних організацій поліції відповідно до закону та міжнародних договорів України;

26) здійснює оперативно-розшукову діяльність відповідно до закону;

27) вживає заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку під час примусового виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб), а також вживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю державних виконавців, приватних виконавців та інших осіб, які беруть участь у вчиненні виконавчих дій, здійснює привід у виконавчому провадженні, здійснює розшук боржника чи дитини у виконавчому провадженні у випадках, передбачених законом або рішенням суду.

Залучення для проведення виконавчих дій працівників поліції здійснюється за вмотивованою постановою виконавця, яка надсилається керівнику територіального органу поліції за місцем проведення відповідної виконавчої дії. Відмова у залученні поліції для проведення виконавчих дій допускається лише з підстав залучення особового складу даного територіального органу поліції до припинення групового порушення громадської безпеки і порядку чи масових заворушень, а також для подолання наслідків масштабних аварій чи інших масштабних надзвичайних ситуацій.

Виконання інших (додаткових) повноважень може бути покладене на поліцію виключно законом.

Законом окремо виділяються повноваження Національної поліції у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення. Зокрема, поліція в рамках інформаційно-аналітичної діяльності:

1) формує бази (банки) даних, що входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України;

2) користується базами (банками) даних Міністерства внутрішніх справ України та інших органів державної влади;

3) здійснює інформаційно-пошукову та інформаційно-аналітичну роботу;

4) здійснює інформаційну взаємодію з іншими органами державної влади України, органами правопорядку іноземних держав та міжнародними організаціями.

Поліція може створювати власні бази даних, необхідні для забезпечення щоденної діяльності органів (закладів, установ) поліції у сфері трудових, фінансових, управлінських відносин, відносин документообігу, а також міжвідомчі інформаційно-аналітичні системи, необхідні для виконання покладених на неї повноважень.

7. Формування та використання поліцією інформаційних ресурсів.

1. Поліція наповнює та підтримує в актуальному стані бази (банки) даних, що входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України, стосовно:

1) осіб, щодо яких поліцейські здійснюють профілактичну роботу;

2) виявлених кримінальних та адміністративних правопорушень, осіб, які їх учинили,

руху кримінальних проваджень; обвинувачених, обвинувальний акт щодо яких направлено до суду;

3) розшуку підозрюваних, обвинувачених (підсудних) осіб, які ухиляються від відбування покарання або вироку суду;

4) розшуку безвісно зниклих;

5) установлення особи невідомої трупів та людей, які не можуть надати про себе будь-яку інформацію у зв'язку з хворобою або неповнолітнім віком;

6) зареєстрованих в органах внутрішніх справ кримінальних або адміністративних правопорушень, подій, які загрожують особистій чи публічній безпеці, надзвичайних ситуацій;

7) осіб, затриманих за підозрою у вчиненні правопорушень (адміністративне затримання, затримання згідно з дорученнями органів правопорядку, затримання осіб органами досудового розслідування, адміністративний арешт, домашній арешт);

8) осіб, які скоїли адміністративні правопорушення, провадження у справах за якими здійснюється поліцією;

9) зареєстрованих кримінальних та адміністративних корупційних правопорушень, осіб, які їх учинили, та результатів розгляду цих правопорушень у судах;

10) іноземців та осіб без громадянства, затриманих поліцією за порушення визначених правил перебування в Україні;

11) викрадених номерних речей, цінностей та іншого майна, які мають характерні ознаки для ідентифікації, або речей, пов'язаних із учиненням правопорушень, відповідно до заяв громадян;

12) викрадених (втрачених) документів за зверненням громадян;

13) знайдених, вилучених предметів і речей, у тому числі заборонених або обмежених в обігу, а також документів з ознаками підробки, які мають індивідуальні (заводські) номери;

14) викрадених транспортних засобів, які розшуковуються у зв'язку з безвісним зникненням особи, виявлених безгосподарних транспортних засобів, а також викрадених, втрачених номерних знаків;

15) виданих дозвільних документів у сфері безпеки дорожнього руху та дозволів на рух окремих категорій транспортних засобів;

16) зброї, що перебуває у володінні та користуванні фізичних і юридичних осіб, яким надано дозвіл на придбання, зберігання, носіння, перевезення зброї;

17) викраденої, втраченої, вилученої, знайденої зброї, а також добровільно зданої зброї із числа тієї, що незаконно зберігалася;

18) бази даних, що формуються в процесі здійснення оперативно-розшукової діяльності відповідно до закону.

2. Під час наповнення баз (банків) даних, визначених у пункті 7 частини першої цієї статті, поліція забезпечує збирання, накопичення мультимедійної інформації (фото, відео-, звукозапис) та біометричних даних (дактилокартки, зразки ДНК).

1. Поліція має безпосередній оперативний доступ до інформації та інформаційних ресурсів інших органів державної влади за обов'язковим дотриманням [Закону України](#) "Про захист персональних даних".

2. Інформація про доступ до бази (банку) даних повинна фіксуватися та зберігатися в автоматизованій системі обробки даних, включно з інформацією про поліцейського, який отримав доступ, та про обсяг даних, доступ до яких було отримано.

3. Кожна дія поліцейського щодо отримання інформації з інформаційних ресурсів, передбачених статтями 26, 27 Закону, фіксується у спеціальному електронному архіві, ведення якого покладається на службу інформаційних технологій Міністерства внутрішніх справ України.

В електронному архіві фіксуються прізвище, ім'я, по батькові та номер спеціального жетона поліцейського, вид отриманої інформації, реєстр, з якого отримувалася інформація, час отримання інформації та інші дані, необхідні для ідентифікації поліцейського, який

отримував інформацію з реєстрів.

1. Поліція вживає всіх заходів для недопущення будь-яких порушень прав і свобод людини, пов'язаних з обробкою інформації.

2. Поліцейські несуть персональну дисциплінарну, адміністративну та кримінальну відповідальність за вчинені ними діяння, що призвели до порушень прав і свобод людини, пов'язаних з обробкою інформації.

3. Міністерство внутрішніх справ України у межах компетенції здійснює контроль за дотриманням вимог законів та інших нормативно-правових актів під час формування та користування поліцейськими інформаційними базами (банками) даних у порядку, визначеному у [статтях 26, 27](#) Закону про НП.